

KLOOSTER VISIE 2021

De Stuurgroep Religieus Erfgoed heeft eerder op verzoek van de gemeente Oss de 'Kerkenvisie Oss, ankerpunten in de gemeenschap' opgesteld. Deze is in maart 2020 aan de gemeente Oss overhandigd. In vervolg daarop heeft de gemeente aan de Stuurgroep gevraagd een inventarisatie te doen van hoe het staat met de kloosters in de gemeente Oss. Zowel de kloosters die als klooster in gebruik zijn (het Clarissenklooster en het Franciscanenklooster, beide in Megen gelegen) als de voormalige kloosters. Deze rapportage is daarvan het resultaat.

KLOOSTER VISIE 2021

Colofon
Projectleiding en auteur: Stuurgroep Religieus Erfgoed Oss
Roel Augusteijn, voorzitter
Caspar de Bonth
Harry Peters

Omslag en opmaak rapport: Vormgeving & Publicatie gemeente Oss
Beeldmateriaal: Rene Nelissen / huisfotograaf gemeente Oss en foto Rob de Wind
Uitgave: Gemeente Oss, april 2021

Inhoud

Colofon	2
Conclusies en aanbevelingen kloosters	6
Kloosters in Megen	6
Klooster Berghem	7
Klooster Haren	7
Een overzicht	9
Berghem O.L.V. van Altijddurende Bijstand (Wilberthof)	10
Deursen-Dennenburg Klooster Soeterbeeck	12
Deursen-Dennenburg Klooster Liefdezusters Kostbaar Bloed	14
Geffen Het Oude Klooster	16
Haren Klooster Bethlehem	18
Herpen Huis van de H. Henricus	20
Lithoijen Norbertusgesticht / Klooster Jerusalem	22
Megen	24
Megen Clarissenklooster	26
Megen Franciscanenklooster	28
Oijen St. Jozef Klooster	30
Oss H. Hartklooster / Margaretha Mariagesticht	32
Oss Sancta Johanna (Museum Jan Cunen)	34
Oss Maria-Theresia klooster	36
Oss Priorij Fons Vitae	38
Oss Karmelietenklooster	40
Oss Fratersklooster H. Nicolaas van Poppel	42
Ravenstein Huize Nazareth	44
Bijlage: Kloosters in de gemeente Oss	46

Franciscanenklooster Megen

Conclusies en aanbevelingen kloosters

De Stuurgroep Religieus Erfgoed heeft eerder op verzoek van de gemeente Oss de 'Kerkenvisie Oss, ankerpunten in de gemeenschap' opgesteld. Deze is in maart 2020 aan de gemeente Oss overhandigd. In vervolg daarop heeft de gemeente aan de Stuurgroep gevraagd een inventarisatie te doen van hoe het staat met de kloosters in de gemeente Oss. Zowel de kloosters die als klooster in gebruik zijn (het Clarissenklooster en het Franciscanenklooster, beide in Megen gelegen) als de voormalige kloosters. Deze rapportage is daarvan het resultaat.

De situatie van de kloosters in de gemeente Oss is heel anders dan die van de kerkgebouwen. De meeste kloosters worden al jaren niet meer gebruikt door gelovigen om in te wonen en hebben een passende herbestemming gevonden. De kloosters zijn meestal gemakkelijker voor andere functies in te zetten dan kerkgebouwen. Dat wil niet zeggen dat het altijd gemakkelijk is; in het verleden hebben verschillende kloosters binnen de huidige gemeentegrenzen van de gemeente Oss te maken gekregen met complexe herbestemmingsopgaves. Voorbeelden zijn Soeterbeeck in Deursen-Denneburg, klooster Bethlehem in Haren en meer recent het Benedictusklooster tussen Oss en Heesch en Huize Nazareth (het voormalige klooster van de Zusters van Jezus, Maria en Jozef) in Ravenstein. Deze kloosters zijn stuk voor stuk unieke opgaven met specifieke uitdagingen die voor de vertrekkende orde, of eigenaar, en voor de gemeente niet altijd gemakkelijk waren of zijn.

Een aantal kloosters in de gemeente Oss hebben aandacht nodig. Het gaat dan om beide bestaande kloosters in Megen en de twee voormalige kloosters in Berghem en Haren. De kloostergebouwen in Berghem en Haren staan op dit moment namelijk allebei leeg. De Stuurgroep gaat hier verder op in.

Kloosters in Megen

De beide kloosters in Megen, het Franciscanenklooster en Clarissenklooster, zijn een belangrijk onderdeel van het histori-

sche stadje Megen. Het behoud van deze gebouwen is belangrijk voor de herkenbaarheid als cultuurhistorisch waardevolle kern. De bijnaam 'Assisi van het Noorden' mag niet verloren gaan. Ook als de kloosters ooit hun originele functie verliezen moeten zij het beeld van Megen blijven bepalen. Megen is één brok cultuurhistorie, uniek in Nederland. De gemeenschap van het Clarissenklooster heeft, onder andere in samenwerking met de provincie (Erfgoedfabriek) en de gemeente het initiatief genomen om voor het Clarissenklooster een goede toekomst te zoeken. Deze aanpak zou verbreed moeten worden naar het Franciscanenklooster en de cultuurhistorie van het hele stadje (denk aan de Acropolis). Vanwege de landelijke betekenis zou, naast de provincie, ook de Rijksdienst Cultureel Erfgoed mee moeten doen. Het belang is te groot om nu via deelprojecten een weg proberen te vinden voor een goede toekomst. Megen verdient meer! Wij raden de gemeente Oss aan om betrokken te worden en te blijven bij de planuitwerking. Als partij die op het goede moment moet reageren op ideeën als het gaat om bijvoorbeeld de omgevingsvergunning, het geldende bestemmingsplan en de monumentenstatus.

Klooster Berghem

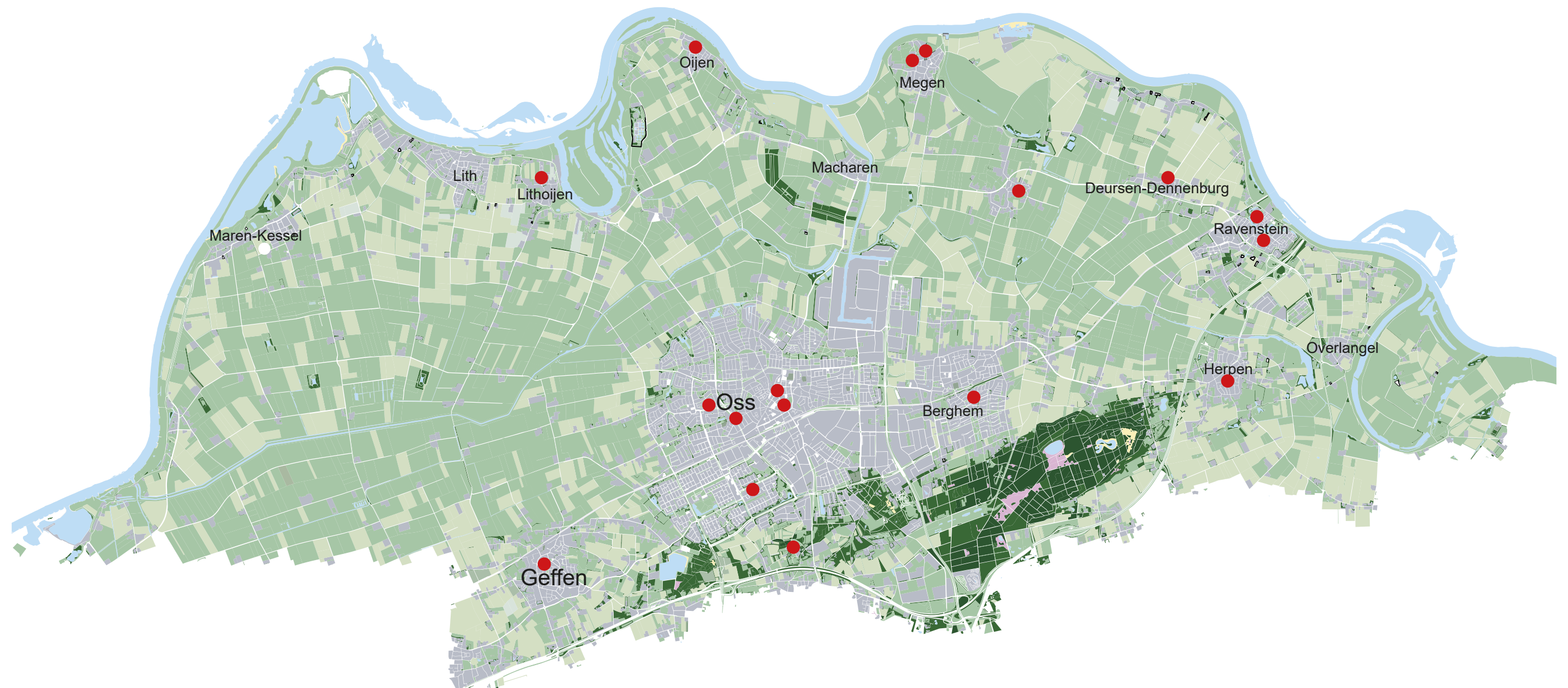
De herbestemming van het klooster in Berghem is geen ingewikkelde zaak. De eigenaar die er nu is heeft duidelijke plannen, die een toegevoegde waarde voor Berghem zijn. De gemeente moet hier zorgen voor de goede procedures om deze van de grond te krijgen.

Klooster Haren

Het grote kloostercomplex in Haren staat al enige tijd te koop. Het complex neemt ruimtelijk gezien een belangrijke plaats in in het dorp. Daar komt bij dat op termijn de naastgelegen kerk ook zijn oorspronkelijk functie gaat verliezen en herbestemming aan de orde komt. Een integrale aanpak van het religieus erfgoed zou een oplossing voor een goede toekomst daarvan en van het dorp kunnen brengen. De gemeente kan

zich hierbij dienstbaar opstellen, maar het is aan de eigenaren van klooster en kerk om hiermee aan de slag te gaan. Indien mogelijk en passend in provinciaal en gemeentelijk beleid zou een vergroting van bouwmogelijkheden gekoppeld aan de herbestemming een oplossing kunnen bieden. Deze casus is minder pregnant dan die in Megen, maar vereist wel een visie en betrokkenheid van de overheid. De realisatie is dan een zaak van de eigenaren.

EEN OVERZICHT

O.L.V. van Altijddurende Bijstand (Wilberthof)

Het klooster van de Zusters van Liefde van Schijndel werd in 1884 opgericht. Burgemeester J. van Erp heeft zich hiervoor ingezet. De zusters gaven onderwijs, verzorgden wijkverpleging en onderhielden een gasthuis voor verpleging van bejaarden. In 1980 is de ouderenzorg overgegaan naar de Stichting verzorgingshuis De Wilberthof. In 1982 kreeg het gebouw een functie als kantoorgebouw. Er zaten een tijd lang verenigingen in het vroegere klooster, waaronder TV Berghem en de heemkundekring. Ook was er tot 2019 een mortuarium in het gebouw. Nu is het in bezit van BrabantWonen. Deze woningcorporatie is bezig met herbestemming tot woonappartementen. Uit contact met de directie van BrabantWonen blijkt dat ze hopen op goede medewerking van de gemeente. Tot nu toe was dit onduidelijk.

Klooster Soeterbeeck

Het klooster begon in 1732 door de zusters Augustinessen van Windesheim. Zij kwamen uit Nederwetten bij Eindhoven. In het Land van Ravenstein was het katholieke geloof in het openbaar aanhangen toegestaan. Het klooster kreeg in de loop van de jaren verschillende uitbreidingen. In 1997 vertrokken de laatste zusters naar een klooster-bejaardenoord in Nuland. Het klooster is daarna geschonken aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Die maakten van het gebouw een studiecentrum. Het indrukwekkende klooster is zowel qua exterieur als interieur prachtig bewaard gebleven. De kunstwerken en kloostergangen worden wel de mooiste van Nederland genoemd.

De universiteit weet dat zij een bijzonder waardevol gebouw bezitten. Het is voor hen heel nuttig voor studiebijeenkomsten en brainstormsessies. Vooral medewerkers van het Radboud Ziekenhuis bezoeken Soeterbeeck vaak. Het onderhoud en in stand houden van het gebouw is een zware last. Maar de universiteit investeert graag in het oude klooster. Soeterbeeck ligt vlakbij het treinstation Ravenstein en op redelijk korte afstand van de universiteit. Ook profiteert men van een mooie omgeving. Dit is perfect voor de universiteit. Misschien komen er nieuwe woningen aan de westzijde van de spoorlijn. Maar dit hoeft niet te betekenen dat de Radboud Universiteit het klooster anders moet gaan gebruiken. Er zijn geen plannen om de kunstwerken meer toegankelijk te maken. Wel kijkt de universiteit naar mogelijkheden om Soeterbeeck gunstiger te kunnen exploiteren. De herbestemming van dit klooster is al bijna 25 jaar een uniek voorbeeld van hoe de oorspronkelijke functie van bezinning en contemplatie op een andere manier toch voortgezet kan worden.

Deursen-Dennenburg

Klooster Liefdezusters Kostbaar Bloed

De pastorie in Dennenburg uit de 18e eeuw werd in 1933 een klooster. De kloosterzusters hadden er een bewaarschool, gaven huishoudonderwijs en naailessen en werkten in de wijkverpleging. Zij vertrokken weer in 1938. Tijdens de mobilisatie voor de Tweede Wereldoorlog gebruikten militairen de oude pastorie. Nu is het een particuliere woning.

Het Oude Klooster

Het gemeentelijk monument Het Oude Klooster is gebouwd in 1873 op de plaats van de vroegere pastorie. Het monument was eerst klooster Sint Petrus Banden. Door de jaren heen kreeg de ouderenzorg de overhand. In 1961 werd een nieuwe vleugel aan het klooster gebouwd in het belang van het bejaardenhuis De Heegt. In 1981 vertrokken de laatste zusters uit Geffen. In 1988 en 2000 vonden er nog uitbreidingen van het klooster plaats. Het gebouw is nauw verbonden met het aangebouwde zorgcentrum De Heegt van BrabantZorg/Mooiland. Ook is het verbonden met ouderenwoningen.

Het klooster is beeldbepalend in Geffen. Samen met de tegenoverliggende school de Koppellinck en de rijksmonumenten Pastorie en Kerk. Lokale verenigingen maken actief gebruik van Het Oude Klooster en de Koppellinck. De pastorie staat leeg. De parochie zoekt naar bestemmingsmogelijkheden voor de pastorie.

Het Oude Klooster is bezit van de gemeente. Het wordt intensief gebruikt door ouderen, BrabantZorg, verenigingen en clubs. In juli 2020 hebben Het Oude Klooster en MFC de Koppellinck aan de gemeente en de dorpsraad aangegeven dat ze een nauwere samenwerking willen. De Koppellinck is bezit van de gemeente. Het is het onderzoeken waard om de combinatie van het Oude Klooster, de Pastorie en de Koppellinck nader te verkennen. Dit vergt aandacht van de gemeente.

Klooster Bethlehem

Het huis Hofstat te Haren werd in 1506 verbouwd en als klooster ingericht. De Zusters Penitenten die er kwamen wonen noemden het Huis van Bethlehem. In 1581 moesten de zusters vluchten voor de Spaanse troepen. Het verwoeste klooster werd veel later weer hersteld en vanaf 1642 waren er weer zusters. In de Franse tijd moesten de zusters weer een tijd weg. Koning Willem II blies het klooster een nieuw leven in en zo werd het in 1845 een slotklooster.

Begin 20e eeuw verbreedden de activiteiten zich. Het gebouw werd flink uitgebreid, bijvoorbeeld met schoollokalen. In 1948 stopte de school en in 1965 gingen de zusters weg uit Haren. Bethlehem werd een meubelpaleis. Na een grote verbouwing werd het een evenementen- en congrescentrum. Nu staat het te koop. Volgens de verkopende makelaar zijn enkele gegadigden met interesse. Zij hebben de wens om meer op de rest van het terrein te mogen bouwen om een renderende exploitatie te genereren.

Voor de toekomst van het dorp Haren is belangrijk te bedenken dat op niet al te lange termijn de kerk niet meer gebruikt zal worden voor erediensten. De parochie is nadrukkelijk bezig met de toekomst van het kerkgebouw. Klooster en kerk vormen samen het hart van Haren. Bij toekomstige ontwikkelingen van het klooster moet de gemeente alert zijn op de context van het klooster, de kerk en de leefbaarheid van het dorp. De gemeente is de organisatie om hier de ruimtelijke aspecten in relatie te brengen met een duurzame toekomst, welzijn en cultuurhistorie. Het is belangrijk om de dorpsraad goed bij te betrekken.

Herpen

Huis van de H. Henricus

De Franciscanessen van Veghel startten in 1896 een klooster in Herpen. Zij gaven onderwijs en verzorgden bejaarden. In 1964 stopte men met kloosteractiviteiten. Het gebouw werd gekocht door de Stichting Thera-Posa om er een gezinsvervangend kindertehuis te beginnen. Dit kreeg de naam Lunenburg. De Zusters van Onze-Lieve-Vrouw van Tegelen zorgden hier tot het begin jaren '80 voor de kinderen. In 1982 ging in het zogenaamde 'Voormalig klooster' een kunstenaarsgezin wonen. Nu is het een woonhuis. De zusters kregen de mogelijkheid te verhuizen naar de oude pastorie aan het A. van Herpenplein. Dit heette huize Julia. De laatste nonnen verlieten rond 2006 dit huis.

Norbertusgesticht / Klooster Jerusalem

De zusters startten het klooster in 1882, met name voor de opvang van zieken. Al snel werd het een internaat, vooral voor schipperskinderen. De ligging van het klooster vlakbij de haven en de Maas was hier perfect voor. In 1949 vertrekken de Zusters Jezus, Maria en Jozef (J.M.J.). De zusters Penitenten gaan dan in het Lithoijense klooster wonen. Het functioneert vanaf dat moment als een slotklooster. De zusters werkten voor kousenfabriek Jansen De Wit uit Schijndel. In 1960 vertrokken de zusters. Dan gebruikt de N.V. Philips het gebouw. Dit bedrijf gebruikt het voor de montage van TL armaturen. In 1972 koopt een oud Philips medewerker het gebouw om er een antiekzaak te beginnen. Nu is het vroegere klooster een winkel met een uitgebreid aanbod baby-artikelen.

Megen

De gemeente Oss kent nog twee 'levende kloosters': de Zusters Clarissen wonen in klooster Sint-Josephsberg in Megen, en de Minderbroeders Franciscanen leven in hetzelfde Megen. Daarom noemt men Megen ook wel 'Assisi aan de Maas'. Beide kloosters zijn rijksmonument, en maken deel uit van het beschermd stadsgezicht van Megen.

De manier van geloof beleven, leven en wonen van deze gemeenschappen, leert dat deze huizen redelijk 'onverstoorbaar' zijn en zonder veel overheidsbemoeienis toe kunnen. De geschiedenis van de ordes in deze huizen is nauw verbonden met de geschiedenis van Megen en van Brabant.

De twee woongemeenschappen hebben vooral met de wereldlijke overheid te maken bij opgaven als verduurzaming van hun kapitale en monumentale panden. Bij de Clarissen speelt in de afgelopen jaren bovendien de vraag hoe en met welke middelen de orde haar voortbestaan, op de plek en in het huis waar ze al bijna 300 jaar woont, kan veiligstellen.

Bij deze voor hen enorme opgaves hebben de kloosterordes zich voor steun en richting gericht tot hun kring van burens en vrienden, en later ook tot het rijk, de provincie en de gemeente. Vanuit cultuurhistorisch en maatschappelijk belang, het belang van behoud van deze gemeenschappen voor de gemeenschap, en vanuit belang van behoud van het rijksmonument heeft ook de gemeente Oss haar rol gepakt in het proces van de Zusters Clarissen dat leidde tot een op deze orde toegesneden plan. De kloosterordes hebben er blijk van gegeven dat zij bij dergelijke grote en weloverwogen besluiten voor hun orde zelf de regie pakken en hun weg vinden naar de overheid.

© foto Rob de Wind

Clarissenklooster

In 1721 kwamen de Clarissen van Boxtel naar Megen. In Megen was godsdienstvrijheid. Ze moesten verhuizen van de overheid. In de Franse tijd en later onder koning Willem I hadden de zusters het zwaar. In 1840 onder koning Willem II verdween de onderdrukking van het kloosterleven. Momenteel is dit het oudste nog in functie zijnde Clarissenklooster. In 2021 wordt het 300-jarig bestaan van het Megense klooster dankbaar gevierd. De zusters staan open voor het ontvangen van gasten die op zoek zijn naar de rust en contemplatie van deze historische plek. Door de corona-crisis ligt dit nu stil.

De zusters realiseren zich terdege dat er aan de toekomst van het klooster actief gewerkt moet worden. Zij hebben de hulp ingeroepen van gemeente en provincie. De provincie is nu door inzet van de Erfgoedfabriek samen met de zusters aan het onderzoeken hoe ze het klooster in stand kunnen houden voor de zusters via een gezonde exploitatie. Ook de gemeente Oss participeert hierin. De zusters blijven dus in het klooster wonen. Het komt op de korte termijn niet leeg te staan. Voor Megen is dit belangrijk. Zo blijft dit stadje het 'Assisi van het Noorden'. De gemeente Oss moet deze bijzondere kern de nodige aandacht geven. Het stadje is één brok cultuurhistorie met als dominante elementen beide kloosters. Dit is uniek in Nederland.

Franciscanenklooster

Er zijn veel websites met waardevolle historische informatie over dit klooster en over het stadje Megen, beiden hebben veel te bieden op gebied van religie, bezinning, educatie, natuurbeleving, recreëren, toerisme en wonen. Het Minderbroeders Franciscanen Klooster uit ca 1645 heeft een rijke monumentale historie, evenals het stadje Megen.

Het provinciaal bestuur heeft recent besloten om nog drie kloosters in Nederland open te houden, Megen, Den Bosch en Amsterdam. Daarmee is circa voor de komende vijf jaar het gebruik als klooster geborgd. In het Klooster wonen nu 7 à 8 personen, die de boodschap van St. Franciscus levend trachten te houden. De toekomstbestendigheid is nauw verbonden met de omliggende gebouwen en bewoners. Het tegenover liggende oude seminarie, nu Acropolis, is eigendom van woningcorporatie Mooiland. De Parochie kerk in Megen is niet meer in gebruik en staat in feite leeg. Het Klooster van de zusters Clarissen zoekt naar mogelijkheden om te blijven voort bestaan als klooster. Het religieus erfgoed kent in Megen een grote verbondenheid met de gemeenschap. De dominante positie van deze gebouwen, het historische karakter en het raakvlak met de vitaliteit van het stadje Megen zijn drie kenmerken van verbondenheid.

Een monument als dit leent zich heel goed voor proefprojecten en/of innovatieve projecten in relatie tot duurzaamheid. Het grote dakoppervlak, de hoge ramen en vertrekken, de vele vierkante meters (binnen en buiten) en het financiële aspect, zijn duidelijke aspecten in het kader van innovatie.

Het hebben van een monumentale status, heeft een negatieve impact op maatregelen ter vergroting van de duurzaamheid. De gemeente kan meewerken aan het verkrijgen van vergunningen voor het plaatsen van dubbele beglazing en voor de aanleg van een mogelijkheid van wateropvang, een zogenaamde wadi (Hemelwater afvoer, eventueel buitendijks).

De Kloostergemeenschap wordt gezien als een bedrijf voor de OZB belasting en daarmee is geen gespreide betaling mogelijk. De OZB is gebaseerd op een waarde van circa 3 miljoen euro, hetgeen niet de waarde in het economisch verkeer vertegenwoordigt. Dat is een aandachtspunt.

Eind jaren '90 werden de dijken verhoogd en zijn langs het gehele kloostercomplex de aarde wallen circa 1 meter verhoogd. De Klooster tuinmuren zijn hier niet op gebouwd en worden schuin gedrukt. In het verlengde van de aankomende dijkverzwaring vanaf 2023 (Meanderende Maas) wordt door het Waterschap, gemeente en klooster gekeken naar oplossingen. De wens is om de oude situatie te herstellen en te werken met damwanden, zodat het klooster en zijn muren behouden blijven. Wij adviseren tot snelle besluitvorming te komen om grote schade aan een dergelijk monumentaal gebouw te voorkomen.

St. Jozef Klooster

De Zusters van de Liefde Schijndel begonnen in 1894 het Sint Jozef Klooster te Oijen. In 1913/1914 volgt uitbreiding met een nieuwe vleugel. In deze vleugel kwamen onderwijs en slaapplaatsen voor minder begaafde jongens. De gemeenschap van de zusters is in 1976 opgeheven. Toen werd het huis officieel doorgegeven aan de Stichting Bejaardenhuis Sint Jozef. Tussen 1970 en 1980 werd het gebouw aangepast zodat het gebruikt kon worden voor zorgwoningen. Een tijdje stond het klooster leeg. Sinds 2019 wordt het opnieuw gebruikt als woonoord voor ouderen met verpleegzorg.

H. Hartklooster / Margaretha Mariagesticht

Na de bouw in 1921 gingen de zusters van de Choorstraat hier wonen in 1922. Het klooster maakte deel uit van een grootgebouwencomplex dat zich uitstrekte tot aan de Kromstraat. Bij deze gebouwen zaten ook 2 scholen. De zusters gingen in 1961 weg. Het gebouw werd opgeknapt. Daarna was het gebouw in gebruik bij de dienst Publieke Werken van de gemeente Oss. In 1994 werd het gebouw gekocht door het Osse bedrijf Roskam Wijnkopers. Ze kochten het voor eigen gebruik en realiseerden er een kantoor en woningen.

Sancta Johanna (Museum Jan Cunen)

Het is niet erg bekend dat de villa aan de Molenstraat ook een klooster is geweest. Het is gebouwd voor fabrikant Simon van den Bergh en nu Museum Jan Cunen. Kort na de bouw in 1888 nam Anton Jurgens in 1891 het gebouw over van zijn collega Van den Bergh. Hij noemde het huis Villa Johanna. Jurgens verhuisde in 1899 naar Nijmegen. Mensen vertelden tegen de bisschop van 's-Hertogenbosch dat de villa te koop was. De bisschop zocht voor zijn collega uit Vienne (stad in Frankrijk) naar een plek voor onderdak voor Franse kloosterzusters, de Filles de Notre Dame. Pastoor De Boer van Oss had er geen problemen mee dat de Dochters van Onze Lieve Vrouwe daar kwamen wonen. Maar, zij mochten geen activiteiten ondernemen die ten koste zouden gaan van de Zusters van Liefde van Tilburg. Zij werkten namelijk al in Oss. De eerste zusters kwamen in 1904. Zij noemden het klooster Sancta Johanna. Ze begonnen er een kostschool voor het leren van de Franse taal (later ook andere talen). De zusters kregen in Oss toch te weinig bewegingsvrijheid en vertrokken tussen 1910 en 1913 naar Nijmegen. Tussen 1910 en 1920 functioneerde Villa Johanna als huisvesting voor belastingambtenaren. In 1921 werd het een stadhuis tot het in 1942 Museum Jan Cunen werd. Deze functie past goed bij het aanzien en de uitstraling van het gebouw.

Maria-Theresia klooster

In december 1958 gingen zeven zusters Karmelietessen wonen in een huis aan de Molenstraat. Dat huis was in bezit van de familie Welting-van Leeuwen. Dit echtpaar wilde rond 1950 al 2 van hun 3 gebouwen schenken aan een klooster. Nummer 75, 77 en 79 waren van hen. Zelf woonden zij op nummer 79. In 1955 mocht het klooster beginnen. Dit begon vanuit het Sint Jozef Klooster te Boxmeer. In 1958 kwamen dus de eerste zusters naar dit Maria Theresia klooster. Het was de bedoeling dat na het overlijden van het echtpaar ook nummer 79 klooster zou worden. Maar rond 1968 zijn de zusters vertrokken.

Priorij Fons Vitae

Deze priorij vindt zijn oorsprong in de gemeente Heesch. Burgemeester Van Hulst deed de Benedictinessen van het Heilig Sacrament een goed aanbod. Zij zochten grond voor de bouw van een klooster. Zo kwamen in 1952 kloosterzusters vanuit Breda naar Oost-Brabant. Het klooster bleef zich maar uitbreiden. In 1994 kwam het door een grenswijziging in de gemeente Oss te liggen. In 2007 vertrokken de laatste zusters naar Sint Jozefoord in Nuland. Het gebouw is daarna verkocht en verbouwd tot een instelling voor geestelijke gezondheidszorg.

Karmelietenklooster

Zelfs in de jaren '60 van de vorige eeuw werden er nog nieuwe kloosters gebouwd. In 1967 kwam er aan de Verdijkstraat een klooster der Karmelieten. Een zakelijk gebouw van 6 verdiepingen, uitgevoerd in beton en gasbetonblokken. De kapel heeft een hoog raam in de zijgevel. Een glazen driezijdige absis sluit de kapel aan de tuinzijde af.

In 1982 staakte men het kloosterleven. De overgebleven Karmelieten vertrokken naar verschillende plekken. Het gebouw kwam in particuliere handen. Onlangs is het verkocht aan een ontwikkelaar die er starters- en zorgappartementen in wil maken. Omwonenden hebben bezwaren gehad tegen deze ontwikkeling. Vooral op verkeerskundig gebied. Hierdoor duurde de verkoop ongeveer 1,5 jaar. Uiteindelijk gaan de plannen door. Hiermee kan in de stad in een belangrijke woningbehoefte worden voorzien. Hiermee kan invulling gegeven worden aan de vraag naar goedkope woningen in de stad.

Fratersklooster H. Nicolaas van Poppel

Na het idee van pastoor Van de Laar werd in 1883 aan de Begijnenstraat het Sint Nicolaas instituut gebouwd. Er kwam hier een kostschool voor jongens 'uit den gegoeden stand'. Er volgden nog verschillende uitbreidingen totdat in 1924 de Fraters van Tilburg het gebouw overnamen. In 1961 vertrokken zij naar een nieuw gebouw naast het bestaande gebouw in dezelfde straat. Ook dit nieuwe gebouw kreeg een onderwijsbestemming. De klooster-community is in 1982/1983 gestopt. Het gebouw werd een kantoor van bouwbedrijf Berghege. Dit bedrijf zit daar nog steeds. Kort geleden hebben ze het erg mooi gerenoveerd. Oude en nieuwe onderdelen vormen een harmonieus geheel.

Huize Nazareth

De Kanunikessen van Sint Augustinus van Soeterbeeck begonnen in 1845 een nevenklooster in Ravenstein, Huize Nazareth. Zij gaven hier onderwijs. Maar, in 1922 ging het geheel over naar de Zusters van J.M.J. Er kwamen nieuwe scholen bij en later werd er een bejaardenhuis en klein ziekenhuis gestart.

In 2006 sloot de gemeenschap een koopovereenkomst met woningcorporatie Maasland Ravenstein (nu Mooiland). De zusters vertrokken. De plannen om het klooster te verbouwen tot 12 sociale huurappartementen werden in 2010 afgeblazen. Na jaren van onduidelijkheid en leegstand heeft Mooiland in 2019 de knoop doorgehakt. Ze verbouwen het tot flat met 18 appartementen in de sociale huursector. Er blijft aandacht voor de historische details van het gebouw. In de tweede helft van 2020 is men begonnen met de verbouwing.

Bijlage: Kloosters in de gemeente Oss

Naam	Plaats	Congregatie/Religieuze orde	Periode
O.L.V. van Altijddurende Bijstand (Wilberthof)	Berghem	Zusters van Liefde van Schijndel	1884-1982
Klooster Soeterbeeck	Deursen-Dennenburg	Augustinessen	1733-1997
Klooster Liefdezusters Kostbaar Bloed	Deursen-Dennenburg	Liefdezusters van het Kostbaar Bloed	1933-1938
Het Oude Klooster	Geffen	Zusters van Liefde	1873-1970
Klooster Bethlehem	Haren	Zusters Penitenten	1506-1965 (wisselend)
Huis van de H. Henricus	Herpen	Franciscanessen van Veghel	1896-1992
Norbertusgesticht / Klooster Jerusalem	Lithoijen	Zusters van J.M.J. > tot 1949 Zusters Penitenten > tot 1960	1884-1960
Clarissenklooster	Megen	Clarissen	1721 – heden
Franciscanenklooster	Megen	Franciscanen	1648-heden
St. Josef Klooster	Oijen	Zuster van Liefde van Schijndel	1894-1993
H. Hartklooster / Margaretha Mariagesticht	Oss	Zuster van de Choorstraat	1922-1961

Status	Herbestemd	Religieuze functie	Ensemble/ruimtelijk
Gemeentelijk monument	Ja – wooncomplex	Nee	Ja
Rijksmonument	Ja – congrescentrum	Nee	Ja
Geen status	Ja – woning	Nee	Nee
Gemeentelijk monument	Ja – verzorgingshuis en gemeenschapshuis	Nee	Ja
Rijksmonument	Ja – feestlocatie (staat nu te koop)	Nee	Ja
Gemeentelijk monument	Ja – woning	Nee	Nee
Gemeentelijk monument	Ja – winkel	Nee	Ja
Rijksmonument	Nee	Ja	Nee
Rijksmonument	Nee	Ja	Ja
Gemeentelijk monument	Ja – zorgwoningen	Nee	Ja
Gemeentelijk monument	Ja – kantoorpand en appartementen	Nee	Ja

Bijlage: Kloosters in de gemeente Oss

Naam	Plaats	Congregatie/Religieuze orde	Periode
Sancta Johanna (Museum Jan Cunen)	Oss	Dochters van Onze Lieve Vrouw	1904-1913
Maria-Theresia Klooster	Oss	Karmelietessen	1958-1968
Priorij Fons Vitae	Oss	Benedictinessen van het H. Sacrament	1952-2007
Karmelietenklooster	Oss	Karmelieten	1967-1982
Fratersklooster H. Nicolaas van Poppel	Oss	Fraters van Tilburg	1887-1961 1961-1983 (nieuwbouw)
Kloostergemeenschap Societas Jesu	Ravenstein	Jezuiëten	1636-1865
Huize Nazareth	Ravenstein	Augustinessen > 1845-1922 Zusters van J.M.J. > 1922-2006	1845-2006

Status	Herbestemd	Religieuze functie	Ensemble/ruimtelijk
Rijksmonument	Ja – museum	Nee	Ja
Geen status	Ja – wooncomplex	Nee	Nee
Gemeentelijk monument	Ja – zorgwoningen	Nee	Nee
Geen status	In ontwikkeling – wooncomplex	Nee	Nee
Gemeentelijk monument	Ja – kantoorpand	Nee	Ja
Voormalige pastorie e.o.	Sloop – nieuwbouw	Nee	Ja
Gemeentelijk monument	Ja – wooncomplex (in ontwikkeling)	Nee	Ja

